

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1955

V Praze dne 28. listopadu 1955

Číslo 193

OBSAH: 195. Okrsková služba veřejné bezpečnosti - zhodnocení.

Zrešeno podle RMV č. 13/63 čl. 13

195

Okrsková služba veřejné bezpečnosti - zhodnocení.

Okrsková služba veřejné bezpečnosti se stala důležitým základním článkem veřejné bezpečnosti, jak potvrdily dosavadní zkušenosti. Dobrých výsledků v okrskové službě dosahují především okrskoví zmocněnci, kteří se důsledně řídí „Instrukcí pro činnost OZ“. Je možno uvést několik případů úspěšné práce okrskových zmocněnců, kteří dovedli uplatňovat v praxi zásady „Instrukce“.

Okrskový zmocněnec seržant Hlušek z O-VB Třebíč přispěl sledováním podezřelých osob k odhalení velkého počtu rozkradačů národního majetku v závodě Gustava Klimenta v Třebíči.

Okrskový zmocněnec staršina Nádaský z O-VB Lučenec odhalil na státním statku skupinu osob, která machinacemi při výkupu dobytka poškodila stát o 44.000 Kčs.

Ušekový zmocněnec strašina Barták ze ŽO-VB Ústí nad Labem přispěl za úzké spolupráce s důvěrníky k zjištění skupiny osob, které již delší dobu přepadávaly občany v kraji Ústí nad Labem.

Ušekový zmocněnec staršina Sochor ze ŽO-VB Ostrava zadržel 28. 9. 1955 dvě osoby, které se dopustily mnoha krádeží a vloupání a měly v úmyslu ilegálně uprchnout do ciziny.

Okrskový zmocněnec st. seržant Bartoň z O-VB Kutná Hora provedl dvě besedy s učiteli, žáky a jejich rodiči, když zjistil, že školní mládež se zdržovala v obchodním domě „Zář“ v době, kdy byly v místnostech tohoto obchodního domu odcizeny hodinky. Výsledkem toho bylo, že za tři dny upozornila ředitelka školy na žáka, který měl odcizené hodinky u sebe.

Fres dosavadní úspěchy se však v okrskové službě vyskytují ještě vážné nedostatky, s nimiž je nutno se zabývat.

Politická a odborná vyspělost:

Nejzávažnějším nedostatkem je nízká politická a odborná vyspělost u některých okrskových zmocněnců a jejich řídicích orgánů. Řada okrskových zmocněnců podceňuje spolupráci s národními výbory a styk s funkcináři KSČ a masových organizací. Nedostatečná politická vyspělost se projevuje i v poměru k pracujícím, vůči kterým se používá represivních prostředků (na příklad pokut) i tam, kde by byla na místě domluva, vysvětlení nebo jiná forma výchovného působení.

Rovněž se vyskytují u okrskových zmocněnců závady morálního rázu, které narušují důvěru pracujících v orgány veřejné bezpečnosti. Tak na příklad seržant Michalides, zařazený ve Sněžném, okres Žďár nad Sázavou, v opilosti vyrazil dveře do bytu několika občanů, které pak bil a pronásledoval po obci.

Někteří okrskoví zmocněnci se nezajímají o politické a státně bezpečnostní problémy místa své služební působnosti, někdy sami porušují zákony (zejména v dopravě), ničí národní majetek, opíjejí se, udržují styk s pochybnými ženami a podobně. Takoví okrskoví zmocněnci nemohou řádně plnit úkoly okrskové služby veřejné bezpečnosti.

Spolupráce s občany:

Nedostatečná, formální spolupráce s občany se projevuje též na práci členů Pomocné stráže VB. Dokladem toho je případ Josefa Urbánka (MO-VB Ostrava), který zneužíval svého průkazu člena Pomocné stráže VB k zastavování občanů pod záminkou perlustrace, aby je se svým společníkem mohl olupovat.

Členové Pomocné stráže VB nejsou vždy důsledně vedeni k plnění svých povinností, takže jejich práce není iniciativní a nepřináší úspěchy. Příkladem dobrého vedení je případ člena Pomocné stráže VB Josefa Březiny z Nezvěstic,

kteřý rozhodným zákrokem zadržel vojenského zbeha, ozbrojeného sekýrou.

Při organisování důvěrnické sítě nepostupují okrskoví zmocněnci často podle „Instrukce“. Jako důvěrníci jsou evidováni předsedové a tajemníci MNV, předsedové stranických organisací a JZD, náčelníci železničních stanic a pod. Okrskový zmocněnec staršina Švarc z O-VB Senec evidoval dokonce sám sebe jako důvěrníka. Jiní okrskoví zmocněnci sice správně evidují důvěrníky, ale nezískávají od nich žádné poznatky. Tak na př. okrskový zmocněnec st. seržant Ptáček z O-VB Humpolec vůbec neznal řadu důvěrníků, které měl v evidenci.

Řízení okrskových zmocněnců.

Úspěšná činnost okrskových zmocněnců je závislá především na jejich správném řízení. Jako příklad dobrého řízení okrskových zmocněnců je možno uvést práci náčelníka MO-VB v Fráze 5, por. Rybáka. Denně prováděl instruktáž okrskových zmocněnců, hodnotil s nimi bezpečnostní situaci za uplynulých 24 hodin a poskytoval jim pomoc uváděním praktických případů. K instruktážím vždy přizval vedoucí skupin MO-VB, kteří dávali okrskovým zmocněncům konkrétní úkoly. V důsledku toho přinesla práce okrskových zmocněnců v MO-VB značné úspěchy, zejména na úseku veřejného pořádku, v pátrání po osobách, v řízení Pomocné stráže VB a při obsazování závadových osob. Za jedno čtvrtletí podali okrskoví zmocněnci 419 kladných zpráv od důvěrníků, zatím co předtím činil průměrný počet zpráv za čtvrtletí 30.

Řízení okrskových zmocněnců je však často formální. Srazy okrskových zmocněnců a jejich úkolování postrádají konkrétnosti. Rovněž není věnována náležitá pozornost osobní kontrole okrskových zmocněnců. Nedostatečně je zajištěna součinnost okrskových zmocněnců s operativními zmocněnci. Jako příklady nedostatečné péče o okrskové zmocněnce je možno uvést tyto případy. U O-VB Trnava byly v době od ledna do června 1955 provedeny pouze dvě hloubkové prověrky okrskových zmocněnců, a to ještě během jednoho dne. Náčelník ZO-VB Bratislava provedl za I. pololetí 1955 pouze jednu hloubkovou prověrku úsekových zmocněnců. U O-VB Humpolec nebyla v době od ledna do srpna 1955 provedena ani jedna hloubková prověrka okrskových zmocněnců. ZNP u O-VB Vsetín navštívil dva okrskové zmocněnce pouze jednou za 3 roky.

Škodlivý vliv na úroveň práce okrskové služby má též přemísťování okrskových zmocněnců, což odporuje zásadám „Instrukce“, neboť se tím narušuje možnost odborné výchovy okrskových zmocněnců a získání místních znalostí. Již 1.250 okrskových zmocněnců, kteří prošli kursem

okrskové služby v Kutné Hoře, bylo přeřazeno do jiných funkcí. U MO-VB Prešov byli od zavedení okrskové služby již všichni okrskoví zmocněnci vyměněni.

Rovněž málo péče je věnováno okrskovým zmocněncům pokud jde o jejich vzdělávání, zejména zvládnutí menšinového jazyka.

Za účelem dalšího zlepšení okrskové služby veřejné bezpečnosti

nařizují

1) na úseku zvýšení politické a odborné úrovně okrskových zmocněnců

a) znovu proškolit se všemi okrskovými zmocněnci a řídicími orgány vnější služby „Instrukci pro okrskové zmocněnce veřejné bezpečnosti“,

b) působit na okrskové zmocněnce, aby po získání základních znalostí se přihlásili do vyšších útvarů politického školení,

c) organisovat doškolovací seminární kurzy a věnovat zvýšenou pozornost zdokonalovacímu školení,

d) vést občany k dodržování zákonů a předpisů formami výchovného působení, zejména přesvědčováním a vysvětlováním; organisovat účinné besedy s občany; zlepšit aktivní spolupráci s národními výbory, s funkcionáři KSČ; dokonaleji využívat členů Pomocné stráže VB; nekompromisně a tvrdě zakročovat proti třídním nepřátelům a kriminálním živlům za pomoci zlepšené sítě důvěrníků;

2) na úseku řízení okrskové služby veřejné bezpečnosti

a) zajistit soustavnou pomoc okrskovým zmocněncům poskytovanou řídicími orgány a politickými pracovníky se zřetelem k místní problematice,

b) zajistit pružnou spolupráci okrskových zmocněnců s operativními pracovníky,

c) brát k odpovědnosti příslušné pracovníky za formální řízení a kontrolu práce okrskových zmocněnců,

d) pravidelně hodnotit na štábech součástí VB činnost okrskové služby a stanovit jejich hlavní úkoly podle místní situace,

e) věnovat trvale pozornost úrovni politické a odborné vyspělosti okrskových zmocněnců, sledovat jejich osobní život a vlastnosti a pečovat o odstranění nedostatků v tomto směru;

3) na úseku kádrové péče o okrskové zmocněnce

a) prověřit kvalifikaci všech okrskových zmocněnců po stránce politické i odborné,

b) na základě pečlivého kádrového hodnocení uvolnit ze služeb veřejné bezpečnosti neschopné a kompromitované okrskové zmocněnce,

c) okrskovým zmocněncům z řad nově přijatých příslušníků VB umožnit praktickou přípravu za vedení zkušeného okrskového zmocněnce a účast ve škole okrskových zmocněnců nebo v kurse při hlavní správě VB,

d) přezazovat okrskové zmocněnce do jiných funkcí jen výjimečně a po osobním prověření náčelníkem správy VB (OZO-VB),

e) pečovat o soustavné zvyšování kulturní úrovně okrskových zmocněnců; ve spolupráci s národními výbory a orgány KSČ zajišťovat pro okrskové zmocněnce a jejich rodiny byty v budově jejich služebního sídla;

4) náčelníku hlavní správy VB, náčelníkům krajských správ MV a náčelníkům okresních oddělení MV

a) zajistit urychlené odstranění nedostatků v materiálním vybavení okrskových zmocněnců, zejména pokud jde o dopravní prostředky, spojení, údržbu a úpravu jejich služebních místností,

b) seznámit s tímto rozkazem všechny příslušníky VB a tajemníky krajských a okresních výborů KSČ,

c) vytvářet podmínky pro úspěšný výkon okrskové služby veřejné bezpečnosti,

d) osobně kontrolovat plnění tohoto rozkazu;

5) náčelníku hlavní správy VB

a) zajistit provádění tohoto rozkazu,

b) předložit do 1. března 1956 zprávu o provádění tohoto rozkazu ministru vnitra.

Č. N/Kt-01976/55.

Ministr vnitra
RUDOLF BARÁK v. r.

Obdrží součásti VB až po O-VB.